

ARDENY

Josef NOVOTNÝ

Na podzim roku 1944 měl Hitler jeden ze svých záchvatů „prozřetelnosti“. Stačí rozhodný úder a nesourodá koalice spojenců se rozloží, Německo získá výhodnější podmínky k sjednání separátního míru a uvolněné jednotky pomohou zničit sovětský „parní válec“. Úder bude veden silou dvou pancéřových armád směrem k Maase a dále až k Antverpám. Tím budou spojenci odříznuti od zásobovacích cest, zhruba 30 jejich divizí se ocitne v obklíčení a zažije nový Dunkerque. Američané opustí pod tlakem domácího veřejného mínění evropské bojiště a budou se nadále angažovat pouze v Tichomoří. Operace, jež povede k tomuto zásadnímu zvratu, bude mít krycí jméno Wacht am Rhein.

Zastávkou zájezdu Klubu cestovatelů Střelecké revue a cestovní kanceláře Praděd bylo město Bastogne, kde tehdy vojáci 9. a 10. americké obrněné divize spolu s výsadkáři 101.

výsadkové divize hrdinně bojovali v obklíčení až do doby, kdy tyto statečné „bastardy z Bastogne“ osvobodily jednotky 3. armády generála Pattona. Za městem se nachází zajímavé muzeum. Přimo u vchodu nás přivítal německý Hatzer, stíhač tanků postavený na podvozku československého tanku

LT 38. V kruhové budově je umístěna plastická mapa bojiště, na kterou je promítán audiovizuální program o průběhu bojů. Vedle dioramat, zobrazujících nastupující tankové jednotky generála Manteuffela a na druhé straně obránce Bastogne v čele s generálem McAuliffem, je zde umístěna sbírka ručních zbraní a hlavně jedna z největších sbírek uniform armád bojujících v druhé světové válce.

Nedaleko muzea se nachází obrovský památník v podobě hvězdy, který je věnován všem bojujícím americkým jednotkám. K zážitkům patřilo setkání s pracovníkem muzea, který se vracel z výpravy za pozůstatky války. Během hodiny nashbíral plný automobilový kufr amerického hliníkového nádobí, německých přileb, zbytků pušek a samopalů a výbavu polního lazaretu - což u mnoha účastníků zájezdu vyvolalo nutkavou potřebu pořídit si lopatu a opustit zájezd. Nález potvrzoval skutečnost, že prvosledové německé jednotky byly vybaveny nejmodernějšími zbraněmi, ostatní pak vším, co ještě mohlo sloužit. Byly tam francouzské kořistní ruční granáty, bubnový zásobník k P 08 či maďarské pěchotní střelivo.

V městečku La Gleize se nachází malé muzeum s poměrně bohatými sbírkami zbraní, uniform a řadou osobních předmětů, provázejících amerického vojáka na západním bojišti. Největším lákadlem tohoto muzea je PzKpfw VI Tiger II. Toto 71tunové monstrum vybavené 88 mm kanónem a 150 mm čelním pancířem představovalo pro americké vojáky těžko řešitelný problém. To je patrné i z dobových záběrů, které se v muzeu promítají. Na nich spatříte americké vojáky, střelící z bazook z bezprostřední blízkosti do Tigerů, které Němci opustili pro nedostatek pohonných hmot. Střely pancířem neprošly.

Ve vojenském muzeu v Diekirchu v Lucembursku je přes 1500 m² výstavní plochy doslova přeplněno bojovou technikou, dioramaty zachycujícími klíčové události bitvy o výběžek, ale i poválečnými exponáty, kdy se lucemburská armáda zúčastnila akcí v Koreji, nebo působila v řadě misí pod patronací OSN. Zajímavé jsou sbírky výstroje, které v jiných muzeích obvykle nevidíte. Jsou zde kompletní opravářské dílny, vybavení polní lékárny, chirurgického sálu, ženijní prostředky apod. Zajímavým exponátem je střela Röchling, určená pro tajný projekt třetí říše - dalekosmné dělo, známé později pod označením V3. Jeden ze sálů je věnován tragickému osudu lucemburských vojáků. Okupované Lucembursko bylo v srpnu 1942 přičleněno k říši a ročníky 1920-1926 podléhaly branné povinnosti. Lucemburčané byli násilně nasazeni na východní frontě. Úděl zajatců v sovětských zajateckých lágrech Tambov a Kirsanov přibližují exponáty tohoto sálu.

Na závěr účastníci zájezdu navštívili americký vojenský hřbitov, kde mezi 5076 padlými vojáky je pochován i jejich velitel generál Patton. ■

